

Els suïcidis de treballadors inquieten el sector de l'electrònica a la Xina

Façana d'una de les fàbriques de Foxconn, empresa que ha patit nombrosos suïcidis entre els seus treballadors.

Són les set del matí tocades i falta mitja hora per al primer torn del dia. Els joves obrers xinesos passen en fila per davant d'uns guardians uniformats de gris; cadascun prem el carnet d'identitat contra el portal electrònic i espera el llum verd. Tot seguit s'afanyen a entrar als laberíntics i grisos passadissos de la fàbrica, on també tenen els seus dormitoris.

Unes tres-centes mil persones treballen en aquest complex de Xenzhen, situat a la ciutat meridional de la Xina, als afores d'Hong Kong, una fàbrica gegantina que pertany a Foxconn, empresa taiwanesa. Cap a 120.000 més treballen en un complex més reduït uns carrers enllà. Fabriquen productes de culte per a marques digitals mundials, com ara Apple, Nintendo i Dell, des d'iPhone a iPad, passant per Notebook. Moltes d'aquestes persones hi deixen la salut; d'altres, fins i tot la vida.

Ma Xiangqian, de divuit anys, formava part d'aquest món peculiar de Foxconn, on tot està numerat: edificis, màquines, peces, productes acabats i,

Una sèrie de suposats suïcidis han sacsejat la gestió de Foxconn, empresa d'electrònica que fabrica peces i munta aparells per a algunes empreses de Silicon Valley. Centenars de milers de persones viuen i treballen al complex fabril de Foxconn, al sud de la Xina, en una situació que els crítics titllen d'esclavatge.

per descomptat, les persones. Per un salari d'uns 1.940 iuans (230 euros) al mes, el jove originari de la província de Henan es passava les dotze hores de torn inserint unes peces de plàstic en una màquina per al revestiment d'ordinadors Apple. En acabat, se n'anava a dormir en una habitació que compartia amb nou companys, situada entre els múltiples blocs de dormitoris que té el complex de la fàbrica.

Fàbrica o "campus"? Un matí de gener, van trobar Ma mort a tocar d'un d'aquests edificis. La causa oficial de la mort: "caiguda des d'una gran altura". Aquest mateix any hi ha hagut tretze casos similars a les fàbriques de Foxconn, deu dels quals amb resultat de mort. El darrer, el 26 de maig, va tenir lloc unes hores després que es desplaçés a fer una visita a la fàbrica Terry Gou, el director de l'empresa matriu de Foxconn. I el juliol del 2009, un tècnic va morir després de llançar-se al buit perquè l'havien considerat sospitós del robatori d'un prototip d'iPhone.

La sèrie de presumptes suïcidis o intents de suïcidi ha trasbalsat la gestió de la fàbrica d'electrònica de més envergadura de la Xina. Liu Kun, de quaranta anys, que s'anomena ell mateix director de relacions amb els mitjans de comunicació, circula per allí amb una camisa amarada de suor. Evita la paraula "fàbrica" i s'estima més parlar de "campus", com si Foxconn fos una universitat. En un carret de golf que funciona amb piles –conduït per Xen Hongfang, segon de bord a l'empresa, controlada pel Partit Comunista–, Liu mostra a les visites les instal·lacions, amb uns carrers on es veuen palmeres a banda i banda. Volen demostrar que els treballadors hi estan molt bé.

Liu assenyala, cofoi, les botigues. Les cadenes de menjar ràpid hi tenen franquícies; a la ciutat creada per Foxconn hi ha un hospital per a la fàbrica, al qual els treballadors es desplacen

EL TEMPS

Imatge de l'interior d'una fàbrica de la Xina.

a peu; també disposen d'estadi de futbol, gimnàs, uns quants cibercafès, una sala d'assaig per al grup de dansa de l'empresa i una mena d'acadèmia. Els monitors de televisió instal·lats als carrers –i a les cafeteries– emeten la programació d'un canal de l'empresa.

Les possibilitats de distracció no canvien el fet que els obrers de Foxconn s'han de passar pràcticament la vida al complex. Van arribant un camió darrere l'altre a descarregar peces i endur-se productes acabats. A Foxconn no hi ha magatzems. Un cop els treballadors han muntat un mòbil o un ordinador portàtil, el producte passa directe al client. No es pot frenar la circulació del material. Pels carrers de Foxconn només es permet que els treballadors circulin en fila o de dos en dos. Si coincideixen tres obrers, s'han de col·locar en fila.

Una normativa molt exigent.

L'ordre i l'organització regeixen arreu, fins a la cuina de la fàbrica. Aquest edifici, que es veu gris de fora, sembla una caixa, un indret anònim com tots

els altres, i per dins és també d'estil industrial, com tots. Una legió de cuiners amb bata blanca i sabates de goma preparen el menjar dels treballadors, sota la supervisió dels encarregats de Foxconn, que els vigilen des d'uns immensos monitors que hi ha a la paret. Les normes són estrictes a tots els nivells, des de la tria d'ingredients, la manera de rentar els plats, de fregir, de coure al forn i de bullir. Els cuiners preparen cada dia tres tones de porc, tres tones de pollastre, seixanta mil ous i vint tones d'arròs.

Qui surt de la cuina s'ha de rentar les mans; si no, la porta no se li obre. Fins i tot a la secció dels dormitoris, uns edificis grisos d'entre cinc i dotze plantes, els treballadors han de col·locar el carnet en uns punts de control abans de sortir.

Allò que la direcció de Foxconn no està preparada per a respondre és si l'extraordinària magnitud de la fàbrica aclapara l'ànim dels obrers. En definitiva, la grandària garanteix una reducció de despeses generals d'estructura i uns elevats beneficis, si més no això

diu Steve Xu, un taiwanès de quaranta-nou anys encarregat d'un dels edificis amb múltiples plantes de la fàbrica. En una sola planta hi treballen nou-cents obrers.

Els homes i les dones, que sempre van amb bata i gorra blanques, tenen prohibit de conversar entre ells. Es tracta d'una norma que ja es pot llegir al carnet de l'empresa. L'únic so que se sent a l'entorn és el xiulet i el brunzit de les màquines, on introdueixen les plaques base de color verd per als portàtils o lectors de targetes de crèdit. En vuit cintes transportadores diferents acaben la feina de vuit productes diferents destinats a mercats mundials també diferents.

“Un detall de no-res ho pot enviar tot a rodar!”

L'encarregat Xu i els seus supervisors de la cadena de muntatge van esperonant els treballadors, de manera infatigable, per aconseguir més eficiència i precisió. Als graons de les escales s'hi han gravat frases d'avertència: “Un detall de no-res ho pot enviar tot a rodar!”, o bé “L'oportunitat

EL TEMPS

Vista general d'una de les avingudes de Xuzhou, prop d'Hong Kong, paradigma de la nova economia xinesa, on hi ha l'empresa Foxconn.

espera els qui estan preparats!”.

Les màximes per a la motivació estan inspirades per Terry Gou, de cinquanta-nou anys, director i fundador de Hon Hai Precision Industry, propietari de Foxconn. Els treballadors han tret el respectuós sobrenom de “Lao Gou” (el vell Gou) a aquest carismàtic multimilionari poc disposat a concedir entrevistes. La seva família va fugir de la Xina comunista el 1949 per anar-se'n a Taiwan.

Va crear el seu imperi fa trenta-sis anys amb una fàbrica de dials de televisors en blanc i negre. La seva mare li va deixar una part del capital inicial, 7.500 dòlars. Al cap de poc va començar a fabricar sòcols connectors per a ordinadors i el 1988 va obrir la seva

primera fàbrica a la Xina continental, on s'oferien uns sous mínims.

Avui, Foxconn, juntament amb altres gegants taiwanesos, proveeix grans sectors de la indústria electrònica. Segons el moment, fabrica telèfons mòbils i ordinadors portàtils per a marques internacionals. L'empresa dona feina a vuit-centes mil persones d'arreu de la Xina. Aquesta última primavera va augmentar les plantilles i va contractar cent cinquanta mil treballadors més.

Ara bé, la recent allau de morts i de ferits greus ha desencadenat les crítiques, fins i tot a l'interior de la Xina, i han sorgit els dubtes sobre com s'ho fa l'empresa per a fabricar aquests productes electrònics d'avantguarda. La família del difunt Ma Xiangqian té intenció de portar Foxconn als tribunals perquè expliquin les morts dels seus treballadors.

Un martiri brutal. Es tracta d'una batalla desigual. A principi d'any, Ma Zishan, de cinquanta anys, i la seva esposa, Gao Xiaoyin, de quaranta-nou,

es dedicaven al conreu d'arbres. Avui han agafat una habitació a prop de la fàbrica de Foxconn, on viuen amb les seves tres filles. Allí dormen en matalassos de palla i hi tenen com a única decoració una fotografia del seu fill mort, que, segons la tradició confuciana, era el portador de l'esperança de futur de la família. “Foxconn, digue'ns la veritat”, ha escrit el pare en lletres negres al marc de la foto. “La meua vida ha perdut tot el sentit”, diu.

La seva filla petita, Liqun, de vint-i-dos anys, i el seu xicot, també han treballat fins fa poc a Foxconn. Van abandonar la feina per plantar cara al colós de Taiwan.

Liqun havia vist el seu germà sis dies abans que morís. “El vaig trobar optimista —diu— perquè acabava de plegar de la feina.” Afegeix que un encarregat de producció l'havia martiritzat brutalment perquè se li havia trencat a la màquina una peça de perforar. Com a càstig, Xiangqian va haver d'anar a netejar el vàter.

A les parets de l'habitació de la fa-

L'empresa Foxconn
dóna feina a
800.000 persones
d'arreu de la Xina

mília veiem cartells fets per ells que porten a les protestes que organitzen a les portes de la fàbrica Foxconn. Mitjançant unes fotos ampliades del cadàver de Xiangqian, volen cridar l'atenció sobre les contradiccions que hi ha en el cas de la mort del seu fill. La germana parla de les ferides que va veure al cap del cadàver de Xiangqian, que semblaven fetes amb un trepant. També va trobar ferides a la part superior del cos, que no apuntaven a un suïcida. S'han perdut imatges del vídeo de vigilància del voltant de l'hora en què va morir el treballador.

“Malalties anímiques”. Ma i les seves filles parlen amb cautela, se les veu tímides. Miren de no culpar directament la totpoderosa Foxconn, si bé insisteixen que s'ha de clarificar la situació. Volen qüestionar l'informe oficial de la mort de Xinagqian davant dels tribunals.

Però el portaveu de la fàbrica, Liu, reacciona amb indignació davant de les preguntes sobre el cas de Ma. Sembla satisfet amb l'informe oficial de l'autòpsia. “Qui es creuen?”, pregunta, “Foxconn o la família de Ma?”

Afegeix que els treballadors de Foxconn mai no han de netejar vàters, que ja tenen el personal de la neteja de la fàbrica per a fer-ho. Per descomptat que hi pot haver incidents tràgics que afectin alguns dels 420.000 treballadors de Xenzhen, puntualitza. Hi ha gent que té problemes personals, migranyes, enyorança, que troba desagradables les olors del menjar si no hi està acostumada. “O que té malalties anímiques”, diu Liu alçant el dit. Un treballador que fa poc es va llançar pel balcó patia mania persecutòria, precisa, bo i afegint que la plantilla actual, que en general és de poc més de vint anys, és més vulnerable que les de les generacions anteriors.

La visita d'aquesta setmana de Terry Gou no ha aconseguit fer callar les crítiques. Va negar que les morts recents fossin culpa de les condicions de treball de Foxconn. Al cap d'unes hores, queia mort des d'un edifici dormitori un treballador de vint-i-tres anys d'un altre complex de Foxconn de la part nord-occidental de la Xina. I el dijous anterior es va informar d'un intent de suïcida per part d'un noi de vint-i-cinc

Terry Gou, fundador de Hon Hai Precision Industry i propietari de Foxconn.

anys, que es va fer uns talls al cos. Aquest, però, va sobreviure.

Pressions internacionals? S'ha desencadenat la protesta amb un vídeo recent penjat a Internet a la Xina en què, pel que sembla, es mostren uns guàrdies de seguretat de la fàbrica de Foxconn de Pequín que peguen i claven puntades de peu als treballadors. Wang Tongxin, representant sindical xinès, ha advertit que el fabricant ha de ser més respectuós amb els joves xinesos que treballen allí. Després de la mort l'any passat del tècnic d'iPhone, Apple va declarar: “Exigim als nostres proveïdors que tractin els seus treballadors amb respecte i dignitat”.

De manera que el portaveu Liu té molt d'interès a mostrar a les visites el centre de “salut mental” de la fà-

brica. Un terapeuta dona consells a un treballador i unes pancartes vermelles adornen les façanes d'alguns dels dormitoris animant els treballadors a tenir cura dels seus companys.

Però, a l'interior dels edificis d'habitatges, els treballadors continuen fent vida seguint la lògica de la producció amb un cost mínim. En unes habitacions atapeïdes amb deu llits, la meitat dels residents jueu esgotats damunt dels matalassos. Els qui troben que l'estança està massa abarrotada, s'estiren al davant d'algun dels televisors que hi ha penjats a les escales. Les estones de descans valen un imperi: aviat hauran de tornar-hi per començar el següent torn de dotze hores.

Wieland Wagner

Traducció: Carme Geronès